

પ્રશ્નબેંક

વિષય – સંસ્કૃત

પ્રથમ સત્ર

પ્રકરણ : 1 થી 4

વર્ષ : 2025 – 26

**ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને
તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગર**

ધોરણ – 6

ધોરણ – 6

અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ

સમાવિષ્ટ એકમ – 1 થી 4

Sn616	સાદા શબ્દોનું અનુલેખન કરે છે.
Sn617	સરળ વાક્યોનું અનુલેખન કરે છે.
Sn618	સાદા શબ્દોનું શ્રુતલેખન કરે છે.
Sn619	સરળ વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરે છે.
Sn624	ચિત્રોના આધારે તે વસ્તુનું નામ કે ક્રિયા ઓળખે અને સંસ્કૃતમાં લખે છે.
Sn621	1 થી 12 સુધીની સંખ્યા શબ્દોમાં અને અંકોમાં લખે છે.
Sn623	સરળ ગુજરાતી શબ્દો તથા સાદાં વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરે છે.

વિષય - સંસ્કૃત
ધોરણ - 6 (પ્રથમ સત્ર)
સમાવિષ્ટ એકમ - 1 થી 4
અ. નિ. - Sn616 - સાદા શબ્દોનું અનુલેખન કરે છે.

અતિ દ્રઢજવાબી પ્રશ્નો

પ્ર. - 1 આપેલા શબ્દોનું અનુલેખન કરો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

1. કાકઃ
2. શાટિકા
3. ચમસઃ
4. વૃક્ષઃ
5. વાનરઃ
6. પતતિ
7. દ્વાદશ
8. શૃગાલઃ
9. છત્રમ્
10. મણ્ડૂકઃ
11. વાનરભ્રાતઃ
12. સિંહઃ
13. ચત્વારિ
14. પુષ્પમ્
15. વનમ્
16. સ્થાલિકા

17. आसन्दः
18. आगच्छति
19. अग्निपेटिका
20. अश्वः
21. अर्चकः
22. पिञ्जः
23. त्रीणि
24. औषधम्
25. धावति
26. व्यजनम्
27. वृषभः
28. गृहम्
29. कङ्कतम्
30. पुष्पाधानी

અ. નિ. - Sn617 - સરળ વાક્યોનું અનુલેખન કરે છે.

ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો

પ્ર. - 1 આપેલાં વાક્યોનું અનુલેખન કરો.

(પ્રશ્નદીઠ 2 ગુણ)

1. एकं चित्रम् अस्ति।
2. शशकः भीतः भवति।
3. वानरः आगच्छति।
4. सरस्वत्यै नमः।
5. प्रसन्ना भव सर्वदा।
6. अहं बालकः।
7. शृगालः पलायनं करोति।
8. बालकः भोजनं करोति।
9. “वानरभ्रातः धावतु, आकाशः पतति।”
10. अरे! अत्र आगच्छतु।
11. कुत्र पतति आकाशः?
12. रमा उच्चैः हसति।
13. सर्वे सन्तु निरामयाः।
14. शिक्षकः सङ्गणकं चालयति।
15. तस्मै श्रीगुरवे नमः।
16. नमस्ते देवि भगवति।
17. एकः बालकः पतति।
18. नकुलः सर्पं मारयति।

19. मयूरः नृत्यति।
20. काकः पूरिकां खादति।
21. मण्डूकः कूर्दति।
22. दीपं प्रज्वालयति।
23. नदी प्रवहति।
24. पेटिकायां कुञ्चिका अस्ति।
25. रमेशः छत्रं धरति।
26. काकः गायति।
27. छात्रः श्लोकं पठति।
28. “विद्या सर्वत्र वै धनम्।”
29. कूपे जलम् अस्ति।
30. शिक्षकः पाठं पठति।

અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન 1 - શિક્ષક શુદ્ધ ઉચ્ચારણથી શબ્દો બોલશે અને વિદ્યાર્થીઓ તે શબ્દોનું લેખન કરશે. (પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

- 1) શશક:
- 2) પત્રમ્
- 3) ઉરુકમ્
- 4) ધવલ:
- 5) કન્દુક:
- 6) શૃગાલ:
- 7) પશ્વ
- 8) વૃક્ષ:
- 9) યન્ત્રમ્
- 10) દ્રોણી
- 11) પિઞ્જ:
- 12) અવકરિકા
- 13) કૃષ્ણ:
- 14) નકુલ:
- 15) શાટિકા
- 16) ચમસ:
- 17) વાનર:
- 18) કુશ્વિકા
- 19) અષ્ટ
- 20) સ્થાલિકા
- 21) ધેનુ:
- 22) ગ્રન્થ:
- 23) કરદીપ:
- 24) ગણનયન્ત્રમ્

- 25) पिपीलिका
- 26) पुस्तकम्
- 27) लोकयानम्
- 28) द्रोणी
- 29) मापिका
- 30) सर्पः

અ. નિ. - Sn619 - સરળ વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરે છે.

ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન 1 - શિક્ષક સરળ વાક્યોનું શુદ્ધ ઉચ્ચારણ કરશે વિદ્યાર્થીઓ શ્રુતલેખન કરશે.

(પ્રશ્નદીઠ 2 ગુણ)

1. શશકઃ ધાવતિ।
2. મેષઃ ગચ્છતિ।
3. એકં વનમ્ અસ્તિ।
4. પર્ણ પતતિ।
5. વાનરઃ હસતિ।
6. એષઃ ગર્દભઃ અસ્તિ।
7. એષઃ મણ્ડૂકઃ અસ્તિ।
8. સિંહઃ અનુધાવતિ।
9. બાલિકા વદતિ।
10. એકં છત્રમ્ અસ્તિ ।
11. નકુલઃ વદતિ।
12. તાલઃ પતતિ।
13. કાકઃ આગચ્છતિ।
14. મકરઃ અપિ હસતિ।
15. એષઃ ચમસઃ।
16. એષઃ કરદીપઃ।
17. પિપીલિકા હસતિ ।
18. ઘટઃ અસ્તિ।

19. धेनुः धावति।
20. चटका वदति।
21. एकं सीवनयन्त्रम् अस्ति।
22. एकं पुस्तकम् अस्ति।
23. एकम् उरुकम् अस्ति।
24. एकं लोकयानं गच्छति।
25. शकटं गच्छति।
26. गर्दभः पलायनं करोति।
27. पर्णं पतति वा?
28. किमर्थं हसति?
29. पर्णं कुत्र पतति?
30. गर्दभः भीतः भवति।
31. मण्डूकः हसति वा?
32. नकुलः धावति।
33. किमर्थं धावति?
34. मेषः किमपि न वदति।
35. मकरः शयनं करोति।

અ. નિ. - Sn624 - ચિત્રોના આધારે તે વસ્તુનું નામ કે ક્રિયા ઓળખે
અને સંસ્કૃતમાં લખે છે.

હેતુલક્ષી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન 1 - ચિત્ર જોઈને યોગ્ય વિકલ્પ ફરતે ○ કરો. (પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

1		વૃક્ષઃ	પર્ણમ્	પુષ્પમ્	ફલમ્
2		ચષકઃ	ચમસઃ	ચટકઃ	છુરિકા
3		દીપદણ્ડઃ	કરદીપઃ	સૂર્યઃ	દીપઃ
4		ચષકઃ	ચમસઃ	ચટકઃ	શરાવઃ
5		ગજઃ	અશ્વઃ	વાનરઃ	બિડાલઃ
6		ઉત્પીઠિકા	સ્થાલિકા	કુશ્વિકા	માપિકા
7		સ્યૂતઃ	અવકરિકા	પુષ્પાધાની	ઘટઃ
8		લેખની	અઙ્કની	પુનઃપુરણી	અનામિકા
9		શિક્ષિકા	વૈદ્યા	પરિચારિકા	બાલિકા

10		उत्पीठिका	स्थालिका	कुञ्चिका	मापिका
11		धौतवस्त्रम्	शाटिका	उरुकम्	युतकम्
12		घटी	संगणकम्	आभूषणम्	हारः
13		पत्रम्	पर्णम्	छत्रम्	सूत्रम्
14		वृक्षः	फलम्	पुष्पम्	पर्णम्
15		वृक्षः	पर्णम्	पुष्पम्	फलम्
16		त्रिचक्रिका	कारयानम्	द्विचक्रिका	लोकयानम्
17		क्रीडनकम्	शीतकम्	फलम्	कन्दुकः
18		वृक्षः	पर्णम्	पुष्पम्	फलम्
19		शशकः	शृगालः	सिंहः	वानरः
20		शृगालः	वानरः	शशकः	सिंहः

21		વાનર:	શશક:	શૃગાલ:	સિંહ:
22		લવિત્રમ્	ખનિત્રમ્	કુદાલ:	સીવનયન્ત્રમ્

પ્રશ્ન - 2 ચિત્ર જોઈને ખાલી જગ્યા પૂરો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

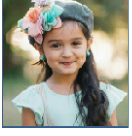
1		એષ:
2		એષ:
3		એષ:
4		એષા
5		એષા
6		એતત્
7		એતત્
8		એતત્

9		एषः
10		एषः
11		एषः
12		एतत्

પ્રશ્ન - 3 (A) યોગ્ય જોડકાં જોડો.

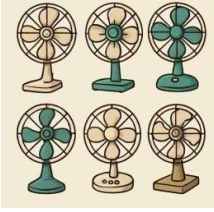
(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

	અ		બ
1		ક	સિંહ:
2		ખ	ગજ:
3		ગ	વાનર:
4		ઘ	ઘટી
5		ચ	શશક:

6			કુશ્વિકા
7			અઙ્કની

પ્રશ્ન - 3 (B) યોગ્ય જોડકાં જોડો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

	અ		બ
1			પન્ન
2			ઁકમ્
3			ષટ્
4			અષ્ટ
5			ચત્ત્વારઃ

અ. નિ. - Sn621 - 1 થી 12 સુધીની સંખ્યા શબ્દોમાં અને અંકોમાં લખે છે.

હેતુલક્ષી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન - 1 આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય જવાબ શોધો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

1) '૨' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) દ્વે
C) પञ्च D) અષ્ટ

2) '૩' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) પञ्ચ B) ત્રીણિ
C) ષટ્ D) એકાદશ

3) '૪' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) સપ્ત
C) પञ्ચ D) દ્વાદશ

4) '૫' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) ત્રીણિ
C) પञ्ચ D) નવ

5) '૬' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ષટ્ B) દ્વે
C) પञ્ચ D) અષ્ટ

6) '૭' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) નવ
C) દશ D) સપ્ત

7) '૮' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) દ્વે
C) પચ્ચ D) અષ્ટ

8) '૯' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) દ્વે B) ત્રીણિ
C) નવ D) અષ્ટ

9) '૧૦' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) દશ B) દ્વે
C) પચ્ચ D) અષ્ટ

10) '૧૧' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) સપ્ત B) નવ
C) પચ્ચ D) એકાદશ

11) '૧૨' ને સંસ્કૃત શબ્દમાં શું કહેવાય?

- A) ચત્વારિ B) દ્વાદશ
C) પચ્ચ D) અષ્ટ

12) 'દ્વે' ને સંસ્કૃત અંકમાં કઈ રીતે લખાય?

- A) ૫ B) ૨
C) ૮ D) ૯

13) 'ત્રીણિ' ને સંસ્કૃત અંકમાં કઈ રીતે લખાય?

- A) ૭ B) ૪
C) ૧ D) ૩

14) 'चत्वारि' ने संस्कृत अंकमां कछ रीते लभाय?

- A) २ B) ९
C) ४ D) ५

15) 'पञ्च' ने संस्कृत अंकमां कछ रीते लभाय?

- A) ५ B) २
C) ८ D) ९

16) 'षट्' ने संस्कृत अंकमां कछ रीते लभाय?

- A) ६ B) ८
C) १० D) ४

17) 'सप्त' ने संस्कृत अंकमां कछ रीते लभाय?

- A) ३ B) ५
C) ७ D) ९

18) 'अष्ट' ने संस्कृत अंकमां कछ रीते लभाय?

- A) ५ B) ६
C) ८ D) ९

19) 'नव' ने संस्कृतमां कछ रीते लभाय?

- A) ९ B) १
C) ३ D) ६

20) 'एकादश' ने संस्कृतमां कछ रीते लभाय?

- A) १० B) १२
C) ११ D) ३

પ્રશ્ન - 2 ગણતરી કરીને જોડકાં જોડો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

ક્રમ	અ		બ
1	0000	ક	અષ્ટ
2	00	ખ	દ્વે
3	000000	ગ	ત્રીણિ
4	000	ઘ	ષટ્
5	00000000	ચ	ચત્વારિ
6	00000	છ	एकादश
7	0000000	જ	पञ्च
8	000000000	ઝ	दश
9	0000000000	ટ	सप्त
10	00000000000	ઠ	नव

પ્રશ્ન 3 - નીચે આપેલી સંસ્કૃત શબ્દ અને અંકની જોડીના આધારે સાચી જોડીની

સામે '✓' ની અને ખોટી જોડીની સામે 'x' ની નિશાની કરો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

1) ચત્વારિ - ૪	[]
2) નવ - ૫	[]
3) દ્વાદશ - ૧૨	[]
4) ષટ્ - ૩	[]
5) એકમ્ - ૧	[]
6) ત્રીણિ - ૬	[]
7) પચ્ચ - ૫	[]
8) એકાદશ - ૧૧	[]

9) सप्त - ७

[]

10) द्वे - २

[]

अति द्वेकजवाजी प्रश्नो

प्रश्न - 4 (A) नीचे आपेला अंकोने संस्कृत शब्दोमां लजो

(प्रश्नदीठ 1 गुण)

- 1) ५ -
- 2) ९ -
- 3) ११ -
- 4) ८ -
- 5) १२ -
- 6) १ -
- 7) ६ -
- 8) ३ -
- 9) १० -
- 10) २ -
- 11) ४ -
- 12) ७ -

પ્રશ્ન - 4 (B) આપેલ સંખ્યાવાચક શબ્દને અંકમાં લખો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

- 1) ત્રીણિ -
- 2) નવ -
- 3) દ્વાદશ -
- 4) એકમ્ -
- 5) અષ્ટ -
- 6) દ્વે -
- 7) ષટ્ -
- 8) એકાદશ -
- 9) દશ -
- 10) ચત્વારિ -
- 11) સપ્ત -
- 12) પચ્ચ -

અ. નિ. - Sn 623 - સરળ ગુજરાતી શબ્દો અને સાદાં વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરે છે.

હેતુલક્ષી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન - 1 નીચેના શબ્દો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

1) મગર

- A) કાક: B) મેષ:
C) મકર: D) મયૂર:

2) દીવો

- A) કાક: B) દીપ:
C) મકર: D) સર્પ:

3) નોળિયો

- A) સિંહ: B) નકુલ:
C) મળ્ડૂક: D) મયૂર:

4) ગધેડું

- A) મકર: B) તાલ:
C) ગર્દભ: D) સર્પ:

5) ચૂલો

- A) શાટિકા B) લતા
C) પેટિકા D) ચુલ્લી

6) थाणी

A) घटिका	B) पेटिका
C) स्थालिका	D) कुञ्चिका

7) लसण

A) लोकयानम्	B) उरुकम्
C) शकटम्	D) लशुनम्

8) क्षाईल

A) सञ्चिका	B) पिञ्ज
C) अवकरिका	D) द्रोणी

9) यमथी

A) करदीपः	B) अङ्कनी
C) अवकरिका	D) चमसः

10) पेन्ट

A) उरुकम्	B) लशुनम्
C) धनम्	D) विमानम्

અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો

પ્રશ્ન - 2 આપેલ શબ્દોને સંસ્કૃતમાં લખો.

(પ્રશ્નદીઠ 1 ગુણ)

- 1) ઘેટું -
- 2) કાગડો -
- 3) દેડકો -
- 4) સાપ -
- 5) સાડી -
- 6) ચાવી -
- 7) ગાડું -
- 8) કચરાપેટી -
- 9) કીડી -
- 10) નોળિયો -